

MØTEBOK

ØYSTRE SLIDRE FJELLSTYRE

SAK NR: 4/2010
SAKSBEHANDLER: Reidar Gran
Arkivnr.: 714

MØTEDATO: 8.2.2010
MØTESTED: Fjellstyrekontoret

SIGN: _____

Utskrift til:
Statskog SF
Øystre Slidre kommune
Knut Oddvar Rogne, 2943 Rogne

Vedlegg:
Brev av 29.12.2009 fra ØSK med høringsdokumenter

Reguleringsplan for Huldrestølen i Øystre Slidre statsallmenning. Offentlig ettersyn.

Fjellstyret og Statskog SF ble av landskapsarkitekt John Lie den 14.6.2007 varslet om oppstart av en reguleringsplan for "Huldrestølen" på Sørre Trollåsen. Oppdragsgiver er Knut Oddvar Rogne.

Fjellstyret skriver bl.a. i sitt tilsvarende 16.10.2007:

Det er tidligere utvist støl innenfor det oppdyrkede området til Knut Oddvar Rogne. Stølen er ikke tatt i bruk og er dermed falt i det fri. Dersom det er aktuelt å sette i gang aktiviteter som baseres i bruk av støl, må det søkes om dette til fjellstyret som vil behandle en slik søknad etter § 1 i forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenning. En eventuell reguleringsplan for området vil ikke endre dette kravet.

I sitt brev av 19.7.2007 til John Lie skriver Statskog SF bl.a. at planområdet på 104 dekar er statsallmenningsgrunn som forvaltes etter fjelloven og tilhørende forskrift. Arealet eies av Statskog SF. Knut Oddvar Rogne disponerer deler av arealet som tilleggsjord, som er utvist av Statskog, jf forskrift om seter og tilleggsjord.

Statskog skriver bl.a.: "I statsallmenning er det lokale fjellstyret som har kompetanse og er beslutningsmyndighet i saker vedrørende etablering av støler og utøvelse av bruksrettigheter for øvrig. Statskog vil ikke være medvirkende til omgåelse av fjellov og seterforskrift ved å benytte annet lovverk, som i dette tilfellet plan- og bygningslov."

Statskog tilrår at Knut Oddvar Rogne forholder seg til de lover og forskrifter statsallmenningen omfattes av.

Brevene fra Statskog og fjellstyret er sendt med kopi til Øystre Slidre kommune.

Etter disse brevene er sendt har ikke fjellstyret mottatt noen skriftelige henvendelser i saken, før nå.

I brev av 29.12.2009 oversender Øystre Slidre kommune følgende brev til fjellstyret m.fl.:

"Reguleringsplan for "Huldrestølen" er med dette lagt ut til offentlig ettersyn. Planforslaget legg til rette for etablering av stølshus og landbruksrelatert turisme for gnr. 43, bnr. 33. Sjå elles vedlagt sak 76/09 i planutvalet.

Endra føresegn i høve vedtaket i planutvalet ligg ved.

Plankart og oppdaterte føresegner utgjør den foreslåtte juridisk bindande reguleringsplanen.

Merknader til planen må være skriftelige og vere kommunen i hende innan 17.02.2010."

Reguleringsplanens formål: "Føremålet er å leggje til rette for stølsdrift med tilleggsnæring innan stølsoppleving, reiseliv- og friluftstilbod, og lokalisere dette i tilknytning til stølsjorde som nyttast av garden Fjellhaug i Rogne – gnr. 43, bnr. 33. Det skal vera ein samanheng mellom tradisjonell støling og reiselivsproduktet slik at bruk og drift av område ikkje kan bli ei ordinær reiselivsverksemd."

For øvrig inneholder planen regulering av bl.a. Bygg, anlegg av vei, parkeringsplass m.m. det vises til planen.

Lovregler for utvising av støl i statsallmenning:

Utvising av støl i statsallmenning reguleres av fjellovens §§ 18 og 21, samt forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenning m.m. (stølsforskriften) §§ 6-9. Fjellstyret er det eneste kompetente organet med beslutningsmyndighet som kan avgjøre om, og evt. hvor støler skal utvises i statsallmenning. Det er videre fjellstyret som skal avgjøre behovet for og omfanget av stølsbebyggelsen. Tvist om fjellstyrets avgjørelse skjer ved rettslig skjønn.

§ 6 i stølsforskriften (revidert 2009): ”Jordbrukar med beiterett i statsallmenning som godtgjer at det trengst seter til drift av egedomen, kan få utvist seter anten aleine eller saman med andre jordbrukarar, jf. § 18 første ledd og § 21 andre ledd i fjellova. Dette gjeld òg for utviding av seter. Det er eit krav at behovet for seter blir dokumentert. Dette kan til dømes gjerast ved å leggje fram ei driftsplan.”

Tidligere ble det stilt krav om mjølkeproduksjon ved utvisning av støl. Landbruksdepartementet legger til grunn at fjellstyret nå og bør kunne utvise støl til formål som går utover mjølkeproduksjon. Eksempel på dette kan bl.a. være utvising til ei driftsform der det tas sikte på en kombinasjon av tradisjonell stølsdrift og småskala turistmessig virksomhet på stølen.

Fjellhaug 43/33. Litt historikk:

I denne saken er det viktig å vise en forenklet framstilling av noe av det som har skjedd tidligere, og før reguleringsplanen ble påbegynt. Det tas bare med forhold som gjelder støl.

- Etter søknad viste fjellstyret i 1990 ut støl til Fjellhaug 43/33 på Sørre Trollåsen. Stølsarealet var på 5 dekar der det kunne søkes om å sette opp stølsbebyggelse. Samtidig viste Statens Skoger (Statskog SF) ut 54 dekar tilleggsjord. Støl og tilleggsjord måtte tas i bruk innen 5 år. Hvis ikke det skjer faller arealet i det fri.
- Knut Oddvar Rogne velger å fulldyrke alle 59 dekar. Tilleggsjorda er tatt i bruk innen 5 års fristen. Stølsarealet tas ikke i bruk til utvist formål, nemlig å bygge stølshus på.
- I 1993 søker Rogne om å få utvist mer areal til støl sør for det utviste området, da han ikke hadde lyst til å bygge på det området som var tiltenkt støl, og som han nå hadde dyrket. Saken befares av fjellstyret som avslår søknaden. Dette ble begrunnet med at det ble utvist 5 dekar støl, som skulle benyttes til dette formålet. I tillegg ville en ved utvisning av støl i det nye omsøkte området redusere muligheter for utvisning av tilleggsjord til andre. Området ligger innenfor en dyrkingsplan som er utarbeidet av Statens Skoger.
- I 2001 søker Rogne på nytt om støl på samme areal som han i 1994 fikk avslag på. Nytt avslag i fjellstyret med samme begrunnelse. Det vises til at stølsarealet som ble utvist i 1990 er falt i det fri, men fjellstyret gir Rogne mulighet for å søke på nytt. Fjellstyrets vedtak påklages til Statens landbruksforvaltning (SLF) som ikke tar klagen til følge.
- I 2003 går fjellstyret inn for at det frilagte stølsarealet inngår i tilleggsjorda (sak for Statskog). Dette er det ikke søkt om og arealet brukes nå ureglementert.
- I 2004 ber Rogne om ny klagebehandling. SLF svarer med at det ikke er grunnlag for å gjøre om tidligere vedtak.
- I sak 9/2005 opplyser fjellstyret at dersom det er aktuelt å gjennomføre bygging av stølshus nå, bør Rogne få utvist et areal til dette formålet, fortrinnsvis innenfor det utviste arealet. Initiativet til dette må komme fra K. O. Rogne.

Gjennomgangen viser at Knut Oddvar Rogne ikke har fått bygge støl på det ene stedet han ønsker å ha støl. Den viser også at fjellstyret åpner for andre løsninger, selv om det fortrinnsvis er ønskelig at det bygges stølshus innenfor det utviste arealet. Andre løsninger er ikke vurdert, da det ikke er søkt om det. I tillegg viser denne gjennomgangen tydelig at det oppdyrkede arealet som Rogne har på Sørre Trollåsen, er tilleggsjord til fordyrking, utvist av Statens Skoger.

Vurdering:

Denne saken er svært spesiell. Arbeidet med reguleringsplanen ble startet opp og videreført på tross av at både Statskog som grunneier og fjellstyret som administrerer bruksrettene, tidlig i prosessen var svært kritiske til framgangsmåten.

Om ikke dette var nok så går reguleringsplanen inn på saksområder vedrørende utvisning av støl, som bare fjellstyret er kompetente til å avgjøre.

Planens formål er å legge til rette for stølsdrift med stølsturisme som tilleggsnæring, og lokalisere dette til et område. I statsallmenning er hele denne oppgaven tillagt fjellstyret gjennom bestemmelser i Fjelloven. Det er feil å anvende plan- og bygningsloven til dette formål, da kommunen ikke har lovhjemmel til å avgjøre plassering av en støl. Det blir også feil at kommunen gjennom et reguleringsvedtak legger føringer for de valg fjellstyret må gjøre ved eventuell utvisning av støl til Knut Oddvar Rogne.

Planen inneholder mange detaljer med beskrivelse av antall og typer hus, samtidig som det settes en arealgrense for bygningsmessig utnyttelse av arealet, byggekvalitet og hva slag drift det skal være på stølen.

Det er bare bestemmelsene i Fjelloven som skal legges til grunn for en slik vurdering, ikke plan- og bygningsloven. Fjelloven gir fjellstyret i oppgave jf § 10 i stølsforskriften å; *”...ta stilling til kva slag og kor mange hus som trengst, deira storleik og standard eller anna, og kan setja vilkår for oppføring, utviding og endring av hus. Fjellstyret skal legge saka fram for Statskog til fråsegn før fjellstyret gjer vedtak etter dette leddet... ”*. Driftsomfanget mht. småskala turistnæring som tilleggsnæring til stølsdrift, er det også fjellstyrets ansvar å vurdere, og eventuelt legge rammer for. Å legge fram en reguleringsplan slik som i dette tilfellet, er å omgå bestemmelsene i fjelloven. Det er derfor etter min vurdering en ureglementert handling av kommunen å regulere disse forhold slik det framgår i planen.

Småskala turisme som tilleggsnæring, er gjennom stølsforskriften, i tillegg til nyutvisning av støl, også ment å gjelde utvikling av eksisterende støler for å styrke driftsgrunnlaget på den garden som stølen hører til. Slik tilleggsnæring bør derfor i utgangspunktet ikke ha større omfang enn at det kan utvikles i tilknytning til eksisterende støler.

Hvor grensen går mellom støl med småskala turisme som tilleggsnæring på den ene siden, og næringsmessig turistvirksomhet med stølsopplevelse som en integrert del, på den andre siden, må fjellstyret vurdere i hvert enkelt tilfelle.

Støler i statsallmenning utvises i LNF-områder og er ikke avhengig av reguleringsplan etter plan- og bygningslovens bestemmelser. Når det legges fram reguleringsplan i dette tilfellet kan det oppfattes som at prosjektet regnes som svært omfattende i forhold til det som faller inn under stølsforskriften.

Knut Oddvar Rogne har et dyrkingsareal på Sørre Trollåsen. Dette er ”tilleggsjord” som er utvist av Statskog. Dette er ikke et ”stølsjorde” som det framgår av reguleringsplanen. Et stølsjorde er en del av en støl som vises ut av fjellstyret. Rogne har ikke støl eller stølsjorde på Sørre Trollåsen. Dette er kommunen informert om ved flere anledninger. Tilleggsjord utvises på annet rettsgrunnlag i stølsforskriften enn et stølsjorde blir.

Fjellstyret har helt fra den første utvisningen av støl i 1990, vært positive til at Knut Oddvar Rogne får utvist støl på Sørre Trollåsen, og er fortsatt det. Men det er fjellstyret som etter en eventuell søknad skal avgjøre hvor en støl skal legges og omfanget av stølsbebyggelsen. Det er først når fjellstyret har utvist en støl og avgjort omfanget av stølsbebyggelsen at saken vedr. bebyggelse skal behandles etter plan- og bygningsloven. Imidlertid er det en absolutt forutsetning at Knut Oddvar Rogne søker fjellstyret om å få utvist støl først.

Nye dokumenter i saken:

Den 5.2.2010 leverte Knut Oddvar Rogne et brev til administrasjonen der han viser til at saksframstillingen er feil og mangelfull på flere punkt. Saksbehandler kommenterer de enkelte punkt i et notat til fjellstyrets medlemmer samme dag. Begge dokumenter ble utsendt til medlemmene på e-post den 5.2.

Vedtak:

Fjellstyret viser til § 3 andre ledd i Fjelloven:

"Fjellstyret skal administrere bruken og utnyttinga av rettar og lunnende i statsallmenningen så langt ikkje anna er fastsett i eller i medhald av lov. Det skal arbeide for å sikre at allmenningen vert brukt på ein måte som fremjar næringslivet i bygda og tek vare på naturvern- og friluftsinteressene."

Fjellstyret viser videre til § 18 i Fjelloven, første og andre ledd:

"Jordbrukar med beiterett i statsallmenning som godtgjer at det trengst seter til drift av garden hans, kan få utvist slik seter, anten åleine eller saman med andre beiterettshavarar.

Fjellstyret gjer vedtak om utvising som nemnt i første stykket. Det er eit vilkår at utvising kan skje utan vesentleg skade for anna bruksutnytting i allmenningen eller for skogen, og at det heller ikkje vil vere til hinder for ei føremålstenleg inndeling og utnytting av beitet.

Dette viser tydelig at det er fjellstyrets ansvar å forvalte bruksretter i statsallmenningen, og at det i denne sammenheng er fjellstyret som viser ut støler. Det er fjellstyret som etter en eventuell søknad skal avgjøre hvor en støl skal legges og omfanget av stølsbebyggelsen. Videre skal fjellstyret vurdere en slik søknad i forhold til annen bruksrettsutøvelse i området.

Fjellstyret viser til at Knut Oddvar Rogne i 1990 fikk utvist støl og tilleggsjord til Fjellhaug 43/33. Stølen er falt i det fri da den ikke ble tatt i bruk innen tidsfristen som er satt i Fjelloven. Garden Fjellhaug har i dag et areal på Sørre Trollåsen som er utvist som tilleggeggjord av Statskog. Dersom Rogne ønsker å få utvist ny støl, må han søke fjellstyret om dette.

Da det er fjellstyret som er rette myndighet til å avgjøre de forhold som tas opp i framlagte reguleringsplan, vil fjellstyret råde Øystre Slidre kommune til å avslå planen.

Enstemmig.

Vedtaket kan iflg. § 28 i forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Øystre Slidre fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19.